

Täysistunto

Perjantai 16.6.2017 klo 13.02—13.29

Täysistunto alkoi klo 13.02. Täysistunto päättyi klo 13.29.

Puhetta johti puhemies Maria Lohela (13.02—13.29).

1. Nimenhuuto

Nimenhuutoraportti Liite 1A

Toimitettiin nimenhuuto.

2. Ilmoituksia

2.1. Hallituksen esitykset

Valtioneuvosto on 15.6.2017 antanut hallituksen esitykset HE 75, 76/2017 vp.

2.2. Valtioneuvoston tiedonannot

Valtioneuvosto on 15.6.2017 antanut eduskunnalle tiedonannon VNT 1/2017 vp hallituksen parlamentaarisessa pohjassa tapahtuneesta muutoksesta.

2.3. Toimenpidealoitteet

Puhemiesneuvosto on 6.6.2017 päättänyt lähettää valiokuntiin toimenpidealoitteet TPA 14-16/2017 vp.

2.4. Vastaukset kirjallisiin kysymyksiin

Eduskunnalle ovat saapuneet vastaukset kirjallisiin kysymyksiin KK 179,199, 202, 203, 210-215, 217, 220-225, 227, 228, 230, 231, 233, 236/2017 vp.

2.5. Muut ilmoitukset

Arja Juvonen on 15.6.2017 ilmoittanut eronneensa Perussuomalaisten eduskuntaryhmästä 13.6.2017 lukien.

Pöytäkirja PTK 71/2017 vp

3. Sivistysvaliokunnan täydennysvaali

Vaali VAA 42/2017 vp

Vaaleja

Eduskunta valitsi sivistysvaliokunnan jäseneksi edustaja Sari Raassinan.

4. Anne-Mari Virolaisen vapautuspyyntö perustuslakivaliokunnan varajäsenyydestä

Vapautuspyyntö VAP 36/2017 vp

Ainoa käsittely

Eduskunta hyväksyi vapautuspyynnön.

Täydennysvaali toimitetaan maanantaina 19.6.2017 kello 12 pidettävässä täysistunnossa. Ehdokaslistat on jätettävä keskuskansliaan viimeistään 19.6.2017 klo 9.

5. Hallituksen esitys eduskunnalle vesilainsäädännön käyttöoikeussäätelyn uudistamiseksi

Hallituksen esitys HE 262/2016 vp

Valiokunnan mietintö YmVM 9/2017 vp

Toinen käsittely

Eduskunta hyväksyi ensimmäisessä käsittelyssä sisällöltään päätetyt, hallituksen esitykseen HE 262/2016 vp sisältyvät 1.-3. lakiehdotuksen. Lakiehdotusten toinen käsittely päättyi. Asian käsittely päättyi.

6. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi rikosasioita koskevaa eurooppalaista tutkintamääräystä koskevan direktiivin täytäntöönpanosta sekä eräiksi siihen liittyviksi laeiksi

Hallituksen esitys HE 29/2017 vp

Valiokunnan mietintö LaVM 7/2017 vp

Toinen käsittely

Puhemies Maria Lohela: Toiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 6. asia. Nyt voidaan hyväksyä tai hylätä lakiehdotukset, joiden sisällöstä päätettiin ensimmäisessä käsittelyssä.

Keskustelu

13.04 **Eero Heinäluoma sd:** Arvoisa puhemies! Tässä on esillä ehdotus, josta lakivaliokunta on ollut yksimielinen, ja on selvää, että muun muassa rikosasioissa me tarvitsemme laveampaa eurooppalaista yhteistyötä. Sillä on iso merkitys olosuhteissa, joissa juuri kansainvälinen rikollisuus on laajentunut ja rikolliset eivät tunne valtiollisia rajoja vaan toimivat näiden rajojen ylitse. Pidän siis tätä ehdotusta sinällensä kannattamisen arvoisena.

Pöytäkirja PTK 71/2017 vp

Tässä yhteydessä jään kuitenkin kysymään, onko tällä eurooppalaisen yhteistyön alueella muita tarpeita yhteistyön tiivistämiseen. Tiedämme, että Euroopan unioni käy erittäin merkittävää keskustelua omasta tulevaisuudestaan. Tässä on tulossa jo lähikuukausina ja joulukuun EU:n huippukokoukseen tultaessa tärkeitä päätöksiä eurooppalaisen yhteistyön tulevaisuudesta, joten oikeastaan toivoisin, että eduskunnalle annettaisiin tähän asiaan liittyen mahdollisuus paneutua tosissaan EU:n tulevaisuusasiaan, koska se tulee olemaan tämän vuoden suuria kysymyksiä ja se, miten Suomi tässä asemoi itsensä, millaista tulevaisuutta se lähtee rakentamaan, on tärkeä asia. Eli mennäänkö tässä eurooppalaisessa yhteistyössä pidemmälle — muutenkin kuin nyt tässä esillä olevassa, sinällänsä aika pienessä asiassa?

13.06 Antero Laukkanen kd: Arvoisa rouva puhemies! Edustaja Heinäluoma nosti tässä erittäin tärkeän kysymyksen esille, ja lakivaliokunnassa käytiin huolellista keskustelua tämän laajenevan yhteistyön tarpeesta ja merkityksestä ja ikään kuin myös siitä todellisuuspohjasta, kuinka paljon se vaikuttaa myös Suomen turvallisuustekijöihin tulevaisuudessa. Nähtävissä on selvästi, että tämä yhteistyö tulee lisääntymään. Se lisääntyy koko oikeudenalalla, ja sitten se lisääntyy myös poliisihallinnon alalla, syyttäjätöimessä ynnä muussa, niin että kyllä tässä kehityssuunta on tämä, että yhteistyö laajenee ja tiivistyy.

13.07 Timo Heinonen kok: Arvoisa puhemies! Kun edustaja Heinäluoma laajensi hivenen tätä keskustelua myös eurooppalaiseen turvallisuuteen laajemminkin ja rikollisuuteen, niin on tietysti hyvä huomata, että kaiken kaikkiaan rikollisuus on tänä päivänä yhä enempi rajoja ylittävää. Sitä tapahtuu tietysti kyberrikollisuuden ympärillä mutta myös terrorismin saralla.

Tietysti itse toivoisin, että kun näitä kysymyksiä nyt pohditaan, miten voisimme näissä asioissa toimia entistä vahvemmin yhdessä, niin tietysti siinä, että voidaan ennaltaehkäistä näitä terrori-iskuja, yhtenä on tiedustelu, mutta toisena se, mikä minua on hämmästyttänyt, että kun joku näistä henkilöistä saa esimerkiksi maahantulokiellon terrorismikytkösten takia, niin nämä eivät ole kuitenkaan EU:ssa yhteneviä. Tällaisia henkilöitä ainakin julkisuudessa olleiden tietojen mukaan on esimerkiksi voinut käydä Suomessa — ja julkisuudessa olleiden tietojen mukaan on myös käynyt Suomessa. Itse toivoisin, että näissä asioissa myös etsittäisiin yhteisiä keinoja ennaltaehkäistä sitä radikalisoitumista ja sen viestin levittämistä. Silloin kun yksi maa asettaa tällaisia, lähinnä terrorismiin liittyviä rajoitteita, niin ne olisivat luonnollisesti silloin koko EU:ta koskevia.

13.08 Pia Viitanen sd: Arvoisa rouva puhemies! On hyvin tärkeää, että turvallisuutta voimme vaalia niin kansallisesti kuin kansainvälisestikin, ja ne uhkakuvat, mitä maailmalla tänä päivänä on, ovat tietenkin huolestuttavia. Voimme puhua, toden totta, niin terrorismin uhista kuin sitten kyberuhista. Maailma on muuttunut, turvallisuusympäristö on muuttunut, ja se edellyttää ilman muuta myös kansainvälistä yhteistyötä ja kaiken kaikkiaan sen kehittämistä.

Tässä tuli mielestäni hyvin oivallisesti ilmi se, että Euroopan unionin yhteistyö kehittyy nyt monella saralla ja monella ulottuvuudella. On julkaistu erilaisia asiakirjoja, ja myös Euroopan unionissa käydään vahvaa keskustelua erilaisista ytimistä ja siitä, miten Euroopan unioni kokonaisuudessaan tulee kehittymään.

Pöytäkirja PTK 71/2017 vp

Meillä eilen oli tämä asia sillä tavalla esillä, että puhuimme talousasioista, talousasioissa tiivistymisestä, mitkä ovat tulevaisuudennäkymät. Siellä on isoja suunnitelmia muun muassa yhteisestä finanssipolitiikasta, Emun syventämisestä ja tämän kaltaisesta. Samoin puhuimme tästä Kreikan tilanteesta, mikä oli ajankohtainen. Nyt sitten viime yönä siellä on saavutettu kompromissi. Silloin me kysyimme täällä sitä mahdollisuutta, että näistä asioista pitäisi pystyä puhumaan myös täällä eduskunnassa, näistä Euroopan asioista, yhteistyöstä kaikilla saroilla, myös tässä istuntosalissa julkisesti. Meidän ongelmamme on se, että usein tämä keskustelu jää suureen valiokuntaan, mikä sinänsä on hyvä, että eduskunnalla on siellä tällainen mahdollisuus vahvasti ottaa kantaa Euroopan unionin asioihin, mutta myös kansalaisilla on oikeus käydä tätä keskustelua ja tietää, mitä tapahtuu. Nyt esimerkiksi, kun tämä Kreikka on tullut, meillä on julkisuudessa joitakin tietoja, mitä siellä on tapahtunut, mutta esimerkiksi tulevaisuuteen katsoen: onko niin, että hallituksen linja on se, että tullaan hyväksymään velkahelpotuksia? Se on todella iso asia.

Siksi, puhemies, haluaisin tässä yhteydessä, kun puhutaan Euroopan turvallisuudesta, Euroopan yhteistyöstä kaiken kaikkiaan, kyllä korostaa sitä, että edellyttäisin, että hallitus jossain muodossa tuo tämän eurooppalaisen yhteistyön [Puhemies koputtaa] kehittämisen myös tänne isoon saliin keskusteluun. [Olavi Ala-Nissilä: Tulehan se!]

13.10 Päivi Räsänen kd: Arvoisa rouva puhemies! Rajat ylittävän vakavan rikollisuuden luonne on muuttunut. Se on yhä enemmän tietoverkkoihin kohdistuvaa tai tietoverkkoja hyödyntävää, ja samalla elämme tilanteessa, jossa eurooppalaisen poliisiyhteistyön asemaa, Europolin toimintaa koetellaan brexitin myötä. On edelleen epäselvää se, millä tavoin tämä poliisiyhteistyö jatkossa järjestetään. Nimenomaan pienten EU-maiden kannalta on erittäin tärkeää, että yhteistä tietoa kootaan ja sitä yhteistä tietoa voidaan myös käyttää hyödyksi, ja sen takia nimenomaan Suomen näkökulmasta on tärkeää, että brexitin toteutuessa pystyttäisiin Iso-Britannia pitämään mukana poliisiyhteistyössä, koska Iso-Britannia on joka tapauksessa esimerkiksi tiedustelussa se suurvalta Euroopan alueella.

Viranomaisten yhteistyötä helpottaa myös se, jos viranomaisten toimivaltuudet ovat mahdollisimman samankaltaiset, ja tässä suhteessa täytyy nostaa tämä ajankohtainen asia tietoliikennevalvonnasta ja tiedustelulainsäädännöstä esiin. Me olemme tällä hetkellä hyvin riippuvaisia niin sanottujen ystävällismielisten maiden, vieraiden valtioiden, viranomaisten toimivaltuuksista, jotka kyllä ulottuvat Suomen rajoille, mutta meidän omien viranomaistemme toimivaltuudet eivät sinne ulotu, ja tässä meillä eduskunnalla on suuri vastuu, että tämän asian hoidamme, kun hallitus on lakiesityksensä antanut.

13.12 Mika Kari sd: Arvoisa rouva puhemies! Eurooppalaisuutta koetellaan tällä hetkellä niin terrorismin kuin kansainvälisen rikollisuuden laajenemisen kautta. Kansalaiset ihan aidosti kokevat turvattomuuden tunnetta, ja tähän turvattomuuden tunteeseen meillä vastaavat tietenkin ensi linjassa meidän viranomaiset, mutta myös poliittinen näköala ja poliittinen kenttä pitää koota myös tämän eurooppalaisen turvallisuuden näkökulman kautta täällä eduskunnassa entistä vahvemmin. Kannatan tässä myös tätä edustaja Heinäluoman näkemystä, että kun Suomi on tasavalta, eduskunta keskustelee Eurooppa-politiikasta, niin myös tämä turvallisuuspolitiikka Eurooppa-kontekstissa olisi vahvemmin tässä salissa esillä.

Tällä hetkellähän Suomi ehkä enemmänkin ajautuu pala palalta erilaiseen Eurooppa-politiikkaan myös turvallisuuspolitiikkansa osalta, muun muassa nyt perustamalla eurooppa-

Pöytäkirja PTK 71/2017 vp

laisen syyttäjänviraston ja lähtemällä tähän toimintaan mukaan. Itse hallintovaliokunnassa nyt kuudetta seitsemättä vuotta työskentelevänä olen huomannut, että rajaturvallisuusasioissa Eurooppa kehittyy, voi sanoa, luontevaa polkuaan mutta rikollisuuden torjunnassa meillä on vielä paljon tehtävää eurooppalaisessa kentässä, ja tähän liittyy tietenkin rikollisuuden eri muodot ja erityisesti vakavaan terrorismiin, kansainväliseen rikollisuuteen, huumekauppaan ja vastaavaan liittyvissä töissä. Myös tasavallassa olisi syytä koota tätä eurooppalaista näköä yhteen eri valiokuntien rajojen yli ja tietenkin yhteiseen hyvään pyrkien.

13.14 Eero Heinäluoma sd: Arvoisa puhemies! Kuten sanoin, arvostan sitä, että tämä esitys on yksimielinen. Tässä on yksi esimerkki siitä, että tehdään järkevää, tiivistyvää yhteistyötä Euroopan unionin jäsenmaiden kesken. Siihen liittyy sitten myös toisten jäsenmaiden tarpeiden hyväksyminen eli heidän näkökantojensa huomioon ottaminen ja oikeudellisia asioita koskevan yhteistyön toteuttaminen ja myös mahdollisuus käyttää eräitä pakkokeinoja. Mutta hyvä on, että tämä on yksimielinen.

Sitten jään toiseen osioon: huoleen, joka tulee kevään keskustelusta ja myös viime päivien ja viikkojen keskustelusta. Kun meillä on myös paljon puheenvuoroja, joissa lähdetään siitä, että me asettuisimme eurooppalaisen yhteistyön ulkopuolelle, niin jään nyt kysymään, onko kuitenkaan niin, että tämä yksimielisyys tässä asiassa on todellista eli kaikki ovat huomanneet, että täällä on tällainen esitys käsittelyssä. Onko niin, että todellakin kaikki edustajat ovat huomanneet, että tämä on järkevää ja että tätä eurooppalaista yhteistyötä oikeusasioissa halutaan viedä eteenpäin? Miten tämä tapahtuisi olosuhteissa, joissa olisimme Euroopan unionin ulkopuolella, niin kuin on esitetty? Sekin on kysymys, joka täytyy näiden konkreettisten hankkeiden yhteydessä esittää, jotta tulee näkyviin se, [Puhemies koputtaa] mitä se ulkopuolella oleminen sitten käytännössä tarkoittaa.

13.16 Kari Tolvanen kok: Arvoisa puhemies! Suomen ja EU:n oikeus- ja turvallisuusviranomaiset ovat jo pitkään tehneet hyvin ansiokasta yhteistyötä. Siellä on kattojärjestöinä ollut Europol, Eurojust, Olaf ja osin myös Interpol, ja nyt tulee vielä EPPO. Sen lisäksi kansalliset viranomaiset tekevät hyvin paljon kahdenkeskistä yhteistyötä.

Itse asiassa tämä hallituksen esitys tutkintamääräyksistä, mikä nyt lakivaliokunnassa on käsitelty, ei Suomen kannalta niin mullistava ole. Tässä korvataan oikeusapulainsäädäntö, ja tämä tutkintamääräyslainsäädäntö perustuu direktiiviin, joka on velvoittava Suomelle. Siis se on hyvä, että tämä meidän mietintömme lakivaliokunnassa oli yksimielinen, näin pitääkin olla. Mutta lakivaliokunta oli toki huolissaan muutamasta asiasta.

Yksi oli se, että tässä noudatetaan tämmöistä sekamuotoista menettelyä, eli se on lainkäyttäjän kannalta erittäin, erittäin hankala soveltaa tietyissä tilanteissa. Mutta tämä haaste kyllä ilmenee siellä meidän mietinnössämme.

Toinen, mikä Suomen kannalta ei ollut kovinkaan hyvä ratkaisu, on se, että poliisin pitää saada syyttäjän vahvistus tutkintamääräykselle. Siinä on semmoinen päällimmäinen haaste ja ongelma, että syyttäjillä ei ole 24/7-päivystysjärjestelmää. Tämä on helppo asia sitten, jos on joku pitkäkestoinen juttu, johon on jo määrätty syyttäjä, mutta kiiretilanteissa, kun tapahtuu viikonloppuna tai ilta- ja yöaikana joku vakava rikos ja heti pitää tehdä kiireinen oikeusapupyyntö, nyt pitää etsiä jostain syyttäjä käsiin ja saada häneltä allekirjoitus tähän asiaan. Tästä on lakivaliokunta esittänyt huolia siellä mietinnössään, muun muassa sen, että syyttäjien pitää perustaa ympärivuorokautinen päivystysjärjestelmä.

Pöytäkirja PTK 71/2017 vp

Mutta kaiken kaikkiaan tämä on lähtökohdiltaan hyvä. Joitain kauneusvirheitä tässä on, mutta tämä on hyväksyttävissä oleva, yksimielisesti.

13.18 Pekka Haavisto vihr: Arvoisa puhemies! Niin kuin monet ovat täällä todenneet, tämä esitys on hyvä ja korostaa eurooppalaisen yhteistyön merkitystä myös rikollisuuden torjunnassa, joka on tietysti osa tämmöistä laajaa turvallisuutta, joka on nimenomaan Euroopan unionin vahvuusalue, hyvin samantapainen kuin yhteisen rajavalvonnan asiat, joita täällä on aikaisemmin käsitelty ja joissa Frontexille on tullut lisää mahdollisuuksia ja valtuuksia. Kun katsoo peruutuspeiliin, miten vaikkapa tätä vuoden 2015 pakolaiskriisiä olisi voitu parhaalla tavalla hoitaa, niin silloinhan olisi juuri tarvittu tätä eurooppalaista yhteistyötä myöskin rikollisuuden torjunnassa siellä ulkorajalla, jotta sieltä olisi sellaiset tapaukset voitu sitten karsia, jotka nyt aiheuttavat Euroopan sisällä ongelmia terroristisella toiminnalla tai rikollisuudella. Yhteistyö on erittäin tärkeää.

Olisin ottanut yhden esimerkin. Kun itse uskon myöskin yhteiseen eurooppalaiseen arvopohjaan, niin tulemme joissain asioissa ehkä uusiin vaikeuksiin. Seurasin Unkarin uuden lainsäädännön säätämistä, jossa kansalaisjärjestöjen rahoitus ulkomailta tuli rangaistavaksi. Voi sitten kuvitella, kun siellä tulee viranomaistapauksia kansalaisjärjestötoimijoita kohtaan — ehkä nämä toimijat ovat sitten toisissa Euroopan maissa — millä tavalla virkapyyntöjä tulee. En edes osaa sitä kuvitella. Meidän täytyy kuitenkin säilyttää sellainen terve, ihmisoikeusperustainen näkemys aina omassa toiminnassamme ja katsoa nämä keissit tarkasti lävitse, koska meillä on valitettavasti myöskin Euroopan unionin sisällä tullut tai ilmestymässä sellaista kansallista lainsäädäntöä, josta itse voimme todeta, että tämä ei täytä niitä ihmisoikeus- tai kansalaisvapauskriteerejä, joita varten oikeastaan myöskin eurooppalainen lainsäädäntö on luotu.

13.19 Antero Laukkanen kd: Arvoisa rouva puhemies! Yksi asia tässä myös keskusteltiin, ja se oli tietoturva jatkuvasti kasvavassa tiedonvaihdossa. Tulisi huolellisesti keskustella siitä, miten pitkälle olemme valmiit menemään yksityisyydensuojan murtamisessa, sekä myös siitä, miten tietosuoja pystytään säilyttämään yhä laajemmassa sähköisessä tietojenvaihdossa. Olisiko ehkä aika jo ottaa käyttöön täysin suljettu verkko, jossa ei ole muuta liikennettä kuin turvallisuuteen liittyvää informaatiota? Sitä voisi kutsua leikkisästi vaikka 10G-verkoksi.

Oleellista on tässä se, kun tämä määrä, jota jaetaan, jatkuvasti kasvaa tuolla verkossa, miten pystytään turvaamaan se siellä liikkuva tieto, joka liittyy kansalaisten yksityisyyteen ja sitten toisaalta kansalliseen turvaan ja koko Euroopan sisäiseen turvaan. Tästä pitäisi käydä laaja keskustelu eduskunnassa, miten pitkälle olemme valmiit menemään yksityisyydensuojan murtamisessa ikään kuin turvallisuuden nimissä.

13.21 Olavi Ala-Nissilä kesk: Arvoisa rouva puhemies! On totta, että eurooppalainen yhteistyö rikostutkinnassa on ehkä ajankohtaisempaa kuin koskaan ennen ja tämä muuttunut maailma, digitalisoitunut maailma, antaa mahdollisuuksia, myöskin ehkä uhkia.

Itse entisessä elämässäni olin Europolin tarkastusvaliokunnan jäsen kolme vuotta, yhden vuoden puheenjohtajanakin, ja silloin sain seurata sitä erittäin tärkeätä työtä. Sittemmin Europol muuttui EU:n erillisvirastoksi, millainen se on tällä hetkellä. Nyt jään kysymään, aiheuttaako brexit tässä ongelmia. Meille jää tietysti Interpol-yhteistyö, mutta tässäkin tämä kysymys varmasti nousee keskusteluun.

Pöytäkirja PTK 71/2017 vp

Puhemies! Mehän tässä eduskunnassa juuri hiljattain puhuimme ulkopoliitikasta ja Eurooppa-politiikastakin, emme kovin fokusoidusti, mutta Eurooppa-asiat olivat täällä keskustelussa. Mutta on ilmiselvää, että on tarve nyt EU:n kehittyessä ja eläessä tällaiseen fokusoituun keskusteluun myöskin täällä suuressa salissa, varmaan jo ensi syksynä.

Puhemies Maria Lohela: Hyvät edustajat, pyydettyjä puheenvuoroja on tällä erää kolme, mutta muistutan silti tässä yhteydessä, että kello 13.30 suuri valiokunta odottaa vuoroaan.

13.22 Pia Viitanen sd: Arvoisa puhemies! Tässä tuli esiin muun muassa valmisteilla oleva tiedustelulaki. Haluan kyllä myös painottaa sitä, että totta kai siitä täytyy saada sen kaltaisen asianmukainen kokonaisuus, jossa huomataan tämän päivän turvallisuustarpeet mutta myös katsotaan hyvin tarkkaan yksityisyydensuojan ulottuvuus. Mielestäni nämä asiat vain täytyy viisaalla tavalla pystyä sovittamaan kaiken kaikkiaan yhteen, ja se varmasti vaatii paljon hiontaa ja ajattelutyötä ja asioihin perehtymistä.

Puhemies! Vielä kerran tästä tietynlaisesta yksituumaisuudesta. On totta, mielestäni tämäkin on hyvin osoittanut sen, kuinka tärkeää eurooppalainen yhteistyö on, erittäin tärkeää myös nimenomaan esimerkiksi rikollisuuden torjunnassa. Ja koska näin on, niin edelleenkin tietenkin se kysymys, minkä edustaja Heinäluoma tuossa esitti, on aika relevantti eli se, olemmeko me ylipäättään yksimielisiä siitä, että meidän tulee kuulua Euroopan unioniin. Minulle se on itsestään selvää, että haluan kuulua Euroopan unioniin. Mutta tämän päivän keskustelua poliittisesti kun seuraa myös täällä eduskunnassa, niin aina se ei välttämättä tunnu kovinkaan yksiselitteiseltä. On väläytelty erilaisia mahdollisuuksia siitä, pitäisikö Suomen sitten jossain vaiheessa jopa järjestää kansanäänestyksiä euroerosta ja niin poispäin. Esimerkiksi tässä salissahan, tässä mainitussa keskustelussa, mihin edustaja Ala-Nissilä viittasi, jo hämmästeltiin tuoreen eurooppaministerin lausuntoja Euroopan unionissa, jossa ensimmäisessä kokouksessa käytiin jo väläyttämässä Suomen mahdollista euroeroa, mikä ei tietenkään mielestäni ole sopivaa, koska myös kansainvälisesti meitä seurataan ja näistä puheista tehdään tulkintoja.

Siksi, puhemies, minulla on edelleen se idea. Hyvä, että edustaja Ala-Nissilä sanoi, että voimme tähän asiaan syksyllä palata, ja se on varmasti tarpeen, koska keskustelu jäi kovin lyhyeksi minuutin puheenvuoroinen ja kaikki siellä varmasti eivät kaikkea kerinneet vielä sanoakaan, niin että tähän asiaan on palattava. Minä toivon, että mahdollisimman pian tuore eurooppaministeri — hän on vielä tuore ministeri — [Puhemies koputtaa] voisi antaa omasta näkökulmastaan katsauksen eurooppalaisen yhteistyön tulevaisuuteen. [Markku Rossi: Hallituksella on selkeä linja!]

13.24 Päivi Räsänen kd: Arvoisa rouva puhemies! Sellaisten ongelmien ratkaisuun, jotka ovat luonteeltaan rajat ylittäviä, tarvitaan todellakin myös niitä rajat ylittäviä keinoja ja rajat ylittäviä yhteisiä pelisääntöjä, ja mielestäni juuri tämän tyyppisten rikosten torjunta ja tutkinta ovat asioita, joissa Euroopan unionia ja näitä yhteisiä toimia tarvitaan.

Täällä lakivaliokunnan puheenjohtaja viittasi siihen ongelmaan, että tämän hallituksen esityksen perusteluiden mukaan pääsääntönä on se, että tutkintamääräyksen vahvistaa tutkittavana olevaan rikosasiaan nimetty syyttäjä. Tämähän voi todellakin johtaa kiiretilanteessa siihen, että rikosasiaan nimetty syyttäjä ei aina ole tavoittavissa, [Antero Laukkanen: Tai olemassa!] ja sen vuoksi pidän kyllä tätä lakivaliokunnan mietintöä siltä osin hyvänä, että siellä ehdotetaan sitä, että päivitysjärjestelyin huolehdittaisiin siitä, että nimen-

Pöytäkirja PTK 71/2017 vp

omaan näissä kiiretilanteissa syyttäjän vahvistus tutkintamääräykselle olisi saatavissa kaikkina vuorokaudenaikoina. Nyt tietysti täytyy huolehtia myös siitä, että tällainen päivystysjärjestely luodaan, jotta näitä käytännön ongelmia ei tulisi eikä tapahtuisi sitä vaaraa, minkä Poliisihallitus on esittänyt, että syyttäjän vahvistamistarve voi hidastaa ja mutkistaa asioiden hoitamista ilman, että [Puhemies koputtaa] siitä sitten saataisiin merkittävää hyötyä.

13.26 Jyrki Kasvi vihr: Arvoisa puhemies! Edustaja Laukkanen kiinnitti ansiokkaasti huomiota yksityisyydensuojaan Euroopan poliisin ja turvallisuusviranomaisten tietojenvaihdossa. Tosiaan, kun näiden eri viranomaisten tietojärjestelmät ovat sekä teknisesti että tiedonhallintaprosesseiltaan epäyhteensopivia, siinä rajalla hyvin helposti se tietosuoja heikkenee.

Edustajan ehdottama suljettu viranomaisverkko Eurooppaan on sinänsä houkutteleva ajatus mutta ei valitettavasti kestäisi kovin pitkää aikaa. Se vanhenisi hyvin nopeasti, ja samaan aikaan esimerkiksi kyberrikollisten keinot eivät vanhenisi. Siitä tulisi muutamassa vuodessa haavoittuva.

Kyllä henkilötietojenkin käsittelyyn löytyy myös avoimessa verkossa täysin tietoturvaliset ratkaisut — meillä on hyvä esimerkki siitä, miten Viron palveluväylä toimii — mutta se tarkoittaa sitä, että meidän tulisi pystyä Euroopan turvallisuusviranomaisten ja muiden viranomaisten kesken sopimaan paitsi näistä tiedonhallinnan standardeista ja tiedon määrittelystandardeista myös operatiivisen tietoturvan käytänteistä. Se on iso työ, mutta pakko se on aloittaa, ja esimerkiksi Suomi voisi olla siinä aloitteellinen.

13.28 Antero Laukkanen kd: Arvoisa rouva puhemies! Kiitän edustaja Kasvia. Oikeastaan vähän heitin tässä hänelle ikään kuin mailan lapaan tätä aloitetta, koska toivoin, että hän asiantuntijana kommentoisi ja vahvistaisi, ja näinhän se varmaan on kuin hän totesi. Mutta tässä voisi olla Suomen erikoisosaaminen hyvässä käytössä, niin kuin edustaja Kasvi totesi.

Keskustelu päättyi.

Eduskunta hyväksyi ensimmäisessä käsittelyssä sisällöltään päätetyt, hallituksen esitykseen HE 29/2017 vp sisältyvät 1.-6. lakiehdotuksen. Lakiehdotusten toinen käsittely päättyi. Asian käsittely päättyi.

7. Seuraava täysistunto

Eduskunnan seuraava täysistunto on maanantaina 19.6.2017 klo 12.00. Täysistunto lopetettiin klo 13.29.

Pöytäkirjan vakuudeksi:

Maija-Leena Paavola